

Jet Naessens

Jet Naessens schreef ons de volgende brief: "Joris Diels is voor mij de meest boeiende theaterman geweest die ik in mijn veertigjarige toneelloopbaan heb mogen meemaken. Toen hij de KNS verliet was dit een onherstelbaar verlies voor het toneelgebeuren in Vlaanderen en voor de KNS in het bijzonder. Dat is vlug gebleken. Intelligent, gecultiveerd, dynamisch, een organisator, een groot regisseur, een spiritueel acteur (...) een prachtig vertaler, een zoeker naar talenten die hij uit diverse middens opdiepte (...) Hij had het prestige van zijn kunnen. Dat trok al wie talent had aan en maakte de KNS tot die prachtige groep van acteurs en actrices van die tijd. (...) Ik ben door Joris Diels geëngageerd. Ik heb mijn eerste rol met hem gespeeld: hij Oberon, ik Titania in de *Midzomernachtsdroom* van Shakespeare. Ik bewaar gelukkige herinneringen aan hard werken aan boeiende partijen (...) Ik hou van Joris Diels en ben hem dankbaar dat ik mijn eerste stappen in dit moeilijke, prachtige vak onder zijn hoede heb mogen zetten."

gië. Ida Wasserman was toen al verbonden aan de Haagse Comedie. Na een aantal Limburgse omzwervingen (Diels is gedurende twee jaar artistiek leider van het semi-beroepsgezelschap Speelgroep Limburg en wordt tevens mede-oprichter van de Maastrichtse toneelacademie), komt hij zelf ook bij de Haagse Comedie terecht, eerst als acteur, zeer gauw als regisseur en kort daarna ook als lid van de artistieke raad. In dit laatste deel van zijn carrière regisseert hij veel Spaanse auteurs (de Molina, Rojas, Calderon) maar ook moderne werken (Sartre, Frisch, Lorca, Brecht, Anouilh ...).

Tussen De Meester en De Gruyter

De autodidact Diels was een all-round theaterman: acteur, regisseur, directeur, decorateur en zelfs auteur van enkele komedies. Dat auteurschap schat hij niet vrij hoog en over zijn acteursprestaties heeft hij eveneens reserves. Een theoretische leermeester had hij niet en ook uit het pakket van stukken die hij regisseerde kan men geen uitgesproken voorkeuren afleiden. Diels heeft alles gedaan, van klassiek tot modern, met degelijkheid. Een perfect repertoire-regisseur dus, een eclecticus, of zijn er toch meer gedifferentieerde affiniteiten? Joris Diels: "Ik houd vooral van stukken waarin de taal een rol speelt, die mij

materie bieden om tussen de tanden te nemen en de acteurs tussen de tanden te geven. Men heeft van De Gruyter gezegd dat hij uitsluitend om de taal gaf; dat is natuurlijk niet waar, hij hield van toneel, hij speelde graag. Maar ik was toch wel speelser dan De Gruyter. Monteyne heeft mij ooit gesitueerd tussen De Meester en De Gruyter'. Dat is niet helemaal onjuist."

"Wat mij altijd geleid heeft Ik geloof dat ik gepoogd heb om wat er te verjongen, te hervormen en te veranderen was aan het toneel... in te bedden in de traditie. Wat ziet men? Meestal moet er iemand weglopen, daarbuiten iets beginnen, dat tegengesteld is of dat verondersteld wordt verfrissend te zijn en daarna wordt het dan weer in het grote lichaam opgenomen. En dan vraag ik me af: waarom blijven de mensen niet alert om ervoor te zorgen dat de traditie niet verkalkt, dat de traditie gaandeweg steeds verjongd wordt. Dat is wat ik intuïtief steeds nagestreefd heb."

Marianne Van Kerkhoven
Alex Mallems

*De leeuw van
Vlaanderen (1938)
foto AMVC*

